

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ եւ գաւառաց համար 6 մէկիս վեցամսեայ 3
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 2 որուէ է, աւելի անգամներու համար սակարկութիւն կը լինի:

ՕՐԱԳԻՐ

ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ եւ այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ. Յ. Մելիքեան, Պապար Ալի ձառեւի քիւ 20 Տ. ձիվէլէկեան է. Զեմիի պարտաւր:

Տէր և Տնօրէն Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

20 փարս

Խմբագիր Բ. ՊԱՅՄԱՆՔ

Կ. ՊՈԼԻՍ 16 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Բաղէշ, 1 հոկտ. 1884

Երկու տարեկանէ ի վեր Բաղէշ առանց դէժ մի առժամանակեայ Տեղագրական բարձրագոյն անգլո-լեւաներագրական վիճակի մը յանդած էր: Բաղէշեցի գործող մարմինն, որ իւր բացառիկ ջանքերը չէր խնայած այդ անպատեհութեան առաջին առնելու, գործող հակապատկեր երեւոյթէն լայնորովին յուսահատած էր: Միջին դաս կազմած ժողովուրդն՝ որ այս տեսակէտով շատ խօսելու ու քիչ գործելու սովորութիւն ունի, իրաց այս տարօրինակ կացութիւնը տեսնելով՝ իր սովորութիւնը չըմտալէ յարգելով վիճակին մէջ էր. ժողովրդական ստորին դասակարգութեան պատկանողը՝ արդէն ոչ այս մասին խօսելու ու ոչ գործելու գաղափար ունէին. գրեթէ ամեն ինչ իր անգոյ վիճակին մէջ էր՝ երբ լրագրաց մէջ կարգադրելու կեդրոնական Պատկանելի վարչութեան առաջարկը ի մասին դատաւար Առաջնորդական ընտրութեանց: Մեր ժողովուրդը պահ մի կը քննէր բարձրագոյն մասնաւոր ու կ'սպասէր այդ խնդրոյ եղբայրացութեան:

Անտարակոյս պարմանալի չէր իր Զեր աշխու ընթերցողաց, երբ ըսեմ թէ՛ մեր ժողովուրդ ինքզինքն ամեն բանէ ձեռնածակ նկատելով այնքան կուրախանայ և կը հրճուի որքան ազատ է գործելէ, և ահա՛ այս անհոգութեամբ ննջած պահուն, մեր Պատկանելի ընտան ժողովն անգամ մը իր իրաւանց տէր լինել փորձեց, առաջարկելով Աղբ. Պատկարարանի հաստատել Վեր. Հ. Մ. Մեկուցեանն՝ Առաջնորդական Տեղագրական պաշտօնի մէջ: Այն ինչ Պատ. Խառն ժողովն իր ինքնուրոյն արդէնքը տեսնելու յաւիտ խնդրոյն ընդ որոն վախճանէն կ'սպասէր, վերջին ի վերջապէս Պատկարարանէն հասած գրութիւններն իր բաղձնայ յաղարդ տալու ընտրութիւնն ունեցան:

Ետեւորէ մի վեր հոս հասած են Պատկարարանի պաշտօնական գրութիւնը, որով Գեր. Տ. Մ. Մ. Մեկուցեանի Տեղագրական վիճակը հաստատուի. Բաղարիս Պատկանելի Խառն ժողովն առաջնորդարանին կերպարան տալու եռանդով, նիստերը կ'ընէ և Գեր. Տեղ. Մ. Հօր պաշտօնը փոքր ինչ դիւրացնելու միջոցներուն վրայ կը մտածէ: Զեր թղթակիցը կը սիրէ յաւալ որ Բաղէշի համբաււոր վարչութեան աջակցութեամբ ու ազդակիրական ջանքերով մեր Գեր. Տեղ. Մ. Հայրը Բաղէշի «Աղբային կացութեան» այս տարօրինակ երեւոյթը փոխելու:

ձեռնհաս պիտի ըլլայ, որոյնչոյնքա՜ր արդէն իւր այցելութեան օրէն ի վեր ցուցած է, քաղաքիս կրթական գործին այնքան խնամք տանելով:

Երբ խօսքը «Բաղէշի աղբային» կացութեան վրայ դարձաւ՝ կը վաւարեմքան մը առջայտ տեսակէտով դրել, գիտնալով որ Զեր աշխու ընթերցողը բաւական հետաքրքիր են այս մասին տեղեկութիւններ քաղելու:

Ինչպէս ուրիշ աւելցնելով ալ պատեհութիւն ունեցեր եմ հրապարակել խօսելու ու գրելու, իմ դժբախտ Հայրենացիներին «Խառնութեան» վրայ վարդիս կը փութամ յայտնել թէ Գեր. Հ. Գարեգին Արուստանեանի բացակայութեան օրէն՝ մեր երկրի մէջ «աղբ» կեանք՝ ը իր բոլոր փայլը կորսնցնելով, ամեն բան իր հակապատկերն ունեցաւ:

Մեր Պատկանելի քաղաքական ժողովը, որ իւր առաջին գործը ընտրած էր «աղբ» կեանք՝ այդ տխուր երեւոյթը փոխելու փորձ տանել, հակառակ իւր ջերմ բաղձնայ ու անձանձիր ջանքի՝ իրենց զիրը միշտ կորսնցնէին հանգուցի վիճակին մէջ մնալով, մեր աղբային կեանքը չէր թափալ իր թնայաւ: Ոչ օրինաւոր նիստեր, ոչ աղբային գումարութեան և ոչ մի ինչ որ աղբային է, տեղի չունեցաւ: Միայն Պատկանելի Բաղ. ժողովը իր գէմ կ'ըսէր բոլոր խոչընդոտներն առնելէ համարելով, ջանաց անդու և գործեց անձնու իրարար, և այժմ ուրախ եմ ըսելու որ, փոքր ինչ իր աշխատութեան արդիւնքը վայելելու երեւոյթին կը մօտի:

Գեր. Հ. Մ. Մեկուցեանի Առաջ. Տեղագրական վաշտօնը շնորհ հաւորելով փաստութեամբ կը համարձակեմ յաւալ թէ, ինչպէս Ն. Գերապատուութիւնը ցարդ առանց որ և է պաշտօնի իր աղբասիրութեամբ խրոխտան չէ կատար գործելէ, յետ այսօրիկ աւելի մեծ եռանդով ու անձնու իրութեամբ պիտի գործէ, ու մեր աղբային տխուր կացութիւնը յեղափոխելու ոյժ պիտի տայ: Ինչպէս արդէն իւր աղբու քարոզներով բաւական կարեւորութիւն տուած լինել կը թուի կրթական գործին:

Գեր. Հ. Մ. Մեկուցեանն ըստ ամենայնի յարմար է Բաղէշի Հայու տեղաւանաց Բաղ. որում Բաղէշեցից այսքան երկար տարեկանով անհովիւ մնալու պատճառն առաջնորդական թոշակ և առաջնորդարանի գանձարան ծախքերը վճարելու տրհածութիւն յոյց տալէ Բաղէշեցիի սկզբունքն էր թեթեւ ծախքով, զուրէ՛ աղբ ասիրարար, ձրի և աղէկ լուսաշնորհ ունենալն էր: Գեր. Հ. Մեկուցեան Առաջարկէ հաւատարմութեան մը լինելուն, ա-

մէն պարագայի մէջ Բաղէշեցիի ըսկըղբանց կը համակերպի իրեն բաւականութիւն և սրտի գոհունակութիւն ունեցող մէկը: Այս մասին պարտք կ'ըլլամ ինձ շնորհաւորել նաեւ իմ աշխու հայրենակիցները, որ վերջապէս այսքան ձիւ տարեկանէ ի վեր այսպիսի յատկութեանց տէր հովիւ մ'որոնելէ ետք, այսօր իրենց նպատակին ժամանցան, Գեր. Հ. Մեկուցեանի նման եղական ձիրքեր ունեցող մէկն՝ իւրենց հովիւ տեսնելով:

Աղբարութեան պարտք մը կատարած կը լինիմ յայտնելով թէ, Գեր. Հ. Մեկուցեանը իր քաղցր ու մեղմ ընտանքութեամբ բաւականութիւն սիրող համեստ փառաքներով և անձանձիր գործունէութեամբ՝ մեր աղբայինց սէր ու համակրութիւնը վայելած և այսօրուան պաշտօնին արժանացած է: Բաղէշեցին շատ բարեբախտ է որ իւր ուղածին պէս հովիւ մը խնամաց արժանացաւ, պէտք է գիտնայ որ, այսպիսի բարեբախտութիւն մ'ունենալը շատ հազուադէպ է, և չը կայ քաղաք մ'որ այսօր այս մասին իրենց բաղձնակից լինի, զի անձնու իրութիւնը ամեն վարդապետի չհամար չէ: Բացառութեանք յարգելով հանդերձ կը փորձուիմ ըսել թէ, Հայ վարդապետաց դասուն շատ խորթ է անձնուէր բաւը: Միայն Ս. Հայրիկը, որ անձնու իրութեան և աղբասիրութեան անձնուորութիւն մ'է. իւր հաւաքատ աշակերտաց ներշնչած է այդ սկզբունքը, Գեր. Հ. Մեկուցեանը Ամեն. Հայրիկի սանը լինելով այս մասին իւր պաշտելի վարդապետի տիպարը կը ներկայէ, զի «սրդի հորապատ գնամանութիւն հօր բերէ»:

Բարձր. Ս. Պատրիարք հօր հիւանդութեան անբաւար լուրը նահանգիս ժողովրդական ամեն խառն մէջ՝ մեծ ուրաւութեամբ գործած, և գրեթէ ամեն դասու աղբայինց խօսակցութեան նիւթը դարձած է: Ես չեմ ուզեր աստ պարզել այն համակրական յոյսերը, զոր ժողովրդական կոչումը դասը կը յայտնէ առ Ամեն. Ներսէս Սրբազան վարժապետեան, այլ կը փառաբանիմ յայտնել տոյ մեծ համարումը, զոր Ն. Սրբազանութիւն վաստակած է ռամիկ դասակարգութեան պատանող ժողովրդէն իսկ: Մեր կողմէրը ընդհանրապէս մեծ համարու ունի Ամեն. Ներսէս Սրբազանը. հարուստ ու աղքատը, ծերն ու տղան, գեղջու կն ու քաղաքացին մեծ համակրանք կ'արտաբերեն Նորս անունը ձիւ խօսելով հայ կղերականաց մէջ երկու անձնուորութիւնը միայն այդ սէր ու համարումը կորցած են մեր ժո-

ղովուրդներն որոնք են: Այդ Բարձր. կղերք են — Ս. Հայրիկ և Ներսէս վարժապետեան — Մեր երկրի համայն ժողովրդեան աւագ բաղձանքը նախ՝ Ներսէս Սրբազանին միշտ Թուրքահայոց Գլուխ և Պետ տեսնել, և երկրորդ Ս. Հայրիկին Արարատեան գահը բարձրացած նրկատելն է: Այս կրկնակի բաղձանքներով ոգեւորուած մեր ժողովուրդը՝ թէ և գործնական շարժումների անձեռնհաս, բայց և այնպէս՝ այս մասին սրտադին մարթեքը իրեն պարտք համարած է: Տայր երկիրը որ իրականութեան յանդէին մեր հէգ ժողովրդեան բուռն բաղձանքները:

ԿԱՅԾԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒՆ

ՍՊԱՆԻՍ. — Բոլոր Սպանիական լրագիրք կը մեկնաբանեն Մաթրիտի քաղաքական և մասնաւոր զինուորական շրջանակաց մէջ պարտած այն զրոյցները թէ, Ալֆոնս Թագաւորն և նախարարութեան անդամներն սմանք, ինչպէս նաեւ պահպանողական կուսակցութեան զինուորական տարրը կը փախաքին գործօն աշխարհավարութեան մը հետեւի Ալֆրիկեան խնդրոց և մասնաւորապէս Մարսիլ մէջ, եթէ Պէրլինի ալիքիկեան դեպքանախորհուրդը պատեհ առիթ մը հայթայթէ Սպանիոյ, որպէս զի իւր ջանքերը միայնէ այն տէրութեանց ջանից հետ, որը Անգլիոյ գաղթականական աշխարհավարութեան ընդգէմ ինքնը կը փորձեն: Նախարարապետ Պ. Բանիվաս՝ ընդհակառակն՝ բացարձակապէս հակառակ է Սպանիոյ Ալֆրիկեան որ և է աշխարհավարութեան՝ երեսնից և երկրին զինուորական միջոցներուն արդի վիճակին մէջ: Հետեւադէս կը թուի թէ Պէրլինի դեպքանախորհուրդին մէջ Սպանիական ներկայացուցչին դերը պիտի սահմանափակի Ալֆրիկէի ծովեղբերայ քանի մը դատաւար վրայ սպանիական պահանջումներուն հաստատման մէջ, ինչպէս նաեւ Արիմոնան Ալֆրիկէի մեծ գետոց վրայ նաւարկութեան և վաճառականութեան աղաւտութեան սկզբան պաշտպանութեան մէջ: Մարտի խնդրէն դատ, Ալֆրիկէի խնդրներն ոչ այնքան կը գրգռեն հանրային կարծիքն յՍպանիա, որքան ի Բարթոլոմէ:

ԴԵՍՊԱՆԱՅԻՐՀՈՐԴ. — Հալասի գործակալութիւնը կը հաստատէ թէ Անգլիա սկզբամբ ընդունել է Պէրլինի դեպքանախորհուրդին ներկայացուցիչ զրկելու հրաւերը: Բայց

Անգլիա նախագէս կը բաղձայ տեղեկութիւններ ստանալ վէճի նիւթ եղող խնդրոյն զանազան կէտերուն վրայ : Նոյն դորձակալութիւնը կը հերքէ այն լուրը թէ, նախագահութեան զեռնականութիւնը մը պիտի գումարի բուն դեպքանախորհրդէն առաջ :

Միացեալ Նահանգաց հանրապետական կառավարութիւնն եւս ընդունեւ է Գերմանիոյ հրաւերը : Թուրքիա ներկայացուցիչ չպիտի ունենայ դեսպանախորհրդոյ մէջ : Հաւանական է որ Պիսմարք իշխանը նախագահէ դեսպանախորհրդոյ : Տէյլի Նիւզ խմբագրական յոգեւածով մը կը բողոքէ նիկէի դեմ տին խնդիրը Պէրլինի դեսպանախորհրդին ներկայելու առաջարկին դէմ : Նախարարական թերթն հետեւեալ կերպով կ'եզրակացնէ իւր բողոքը :

« Վաճառականութեան ազատութիւնն, քաղաքակրթութիւնն, զոր Եւրոպական տէրութիւնք կը բաղձան ստեղծել Գոնկոյի հովտին մէջ, արդէն գոյութիւն ունին ստորին նիկէի մէջ, ընդ հովանաւորութեամբ Անգլիոյ : Կարելի չէ առեւտրական տեսակէտով այժմեանէն աւելի ազատ կացուցանել զնիկէի : Եթէ Պէրլինի դեսպանախորհրդին գլխաւոր նպատակն այդ է, ոչ մէկ օտար տէրութիւն չկրնար նիկէի առթիւ, Անգլիոյ դորձոց խառնուելու պատրուակ ունենալ » :

Վատի Հայֆայէն ուղղեալ հեռագրի մը նայելով, անգլիական բանակն ընդ հրամանատարութեամբ Ուոլլի դորաւարին՝ նոյեմբերին առաջին շաբթուան մէջ ճանաչայ պիտի ելնէ Սուտան երթալու համար :

Գահիրէէն կը հեռագրեն առ Գորէսթոնտանս Բոլիթիք թէ, պարտուց գլխամասին դադարման պատճառաւ եգիպտական դանձուն վճարեալ գումարներն 300,000 անգլիական կը հասնին :

Գահիրէէն կը հեռագրեն առ Սթանտարթ թէ, Լորտ Նորթպրոք մտադիր է ի մօտոյ Գահիրէէն մեկնել Պրինսիպի ճանքով ուղղակի Լոնտրոն վերադառնալու համար : Գահիրէի մէջ կը կարծուի թէ, կը յարէ Սթանտարթի թշուառութիւնը, Լորտ Տըֆրինի այսպէս անապարանք մեկնելուն պատճառն ոչ թէ Լոնտրոյի մէջ իւր ներկայութեան հարկն, այլ աւելի երկար ժամանակ յեղիպտոս բնակելու անօգտակարութիւնն է, ուր իւր պաշտօնն որ և է արդիւնք յառաջ բերած չթուիր :

Եգիպտական կառավարութեան աւարկութեանց վրայ, Լորտ Նորթպրոքի ծրագիրն որ ամբողջապէս ջնջել կ'առաջարկէր եգիպտական բանակն, ի բաց թողուած է : Որոշուած է որ եգիպտական բանակը պարզապէս 3,000 հոգւոյ պիտի վերածուի : Բանակին երկուացոյցն, այս տնօրինութեան պատճառաւ, միայն 130,000 անգլիական պիտի հասնի իսկ ոստիկանութեան երկուացոյցն 200,000 անգլիական պիտի վերածուի, թէպէտ ոստիկանաց թիւը 1,200 հոգւոյ պիտի հասնի :

Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն առ Թայմը թէ, Գերմանական տարրին նկատմամբ Վեհ. Սուլթանին տաժած առաւելագոյն սէրն օր քան զոր առաւել յերեւան կուգայ :

Գերմանացի բոլոր վաշաները Վալսերական թիկնապահ անուանեցան : Սթեյքէր վաշա Սուլթանին ծովա, ին խորհրդական անուանած, և մանուկորապէս Օսմ. նաւատորմին մէջ մուծուելիք բարենորոգումներն ուսումնասիրելու պաշտօնն ստանձնած է :

Բորթամութէն կը գրեն Բէլ-Մէլ-Նիդըրլանդներէն թէ, խորհրդարանը վերաբացուելուն պէս, Անգլ. կառավարութիւնն յանձնախումբ մը պիտի անուանէ անգլիական նաւատորմին վիճակին վրայ քննութիւն մ'ընելու պաշտօնով : Կը հաստատուի նաեւ թէ, ծովային գործոց նախարարութիւնը նախընթաց տարիներէն աւելի մեծ վարկեր պիտի խնդրէ նոր մարտանաւուց շինութեան համար : Կ'ըսուի նաեւ թէ, մանաւորաց զբաղման թերթը մարտանաւեր չինել պիտի տայ, որք խոշոր թնդանօթներով պիտի ղինուին և յոյժ արագընթաց պիտի լինին :

Անգլիոյ թղթատարութեան նախարար Պ. Յատուէթի որդին՝ հըրկիդեալ տան մը փլատակներն այցելած ժամանակ՝ եռացեալ ճարպիկոյտի մը մէջ ինչալով, ծանրապէս այրեր է, և իւր վիճակն սաստիկ մտահոգութիւններ կը պատճառէ :

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վեհ. Սուլթանը Մաքսատանց վարչութեան խորհրդական Պէրլինի մէջ Գահիրէի Պալատի աստիճան, Գարահիսարը-Սահիպի կառավարիչ իպրահիմ Սարիմ էֆէնտիի Գ. կարգի Օսմանիէ պատուանշան, և Հուսէյն կղզւոյ հրէից խախտապետ խայիմ Խարայէլ էֆէնտիին Գ. կարգի Մեհմետիէ պատուանշան շնորհեց :

Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան կայսերական հրաւիրանք՝ կիրակի իրիկուն երկուրդի պալատան մէջ ընթերց, և ապա դեսպանատան խորհրդական Սիրզա ճէվատ խանի հետ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ ունենալով, մինչև ժամ 3 1/2 տեսակցեցաւ Ն. Կ. Վեհափառութեան հետ, Վեհ. Սուլթանին թիկնապահներէն մին՝ չորս զօրականց հետ ի դարձին Վեհ. դեսպանին ընկերացաւ մինչև Սթեյնիայի դեսպանատունը :

Սպարապետութեան Գրան օտար թղթակցութեան գիւնդին տնօրէն Վեհ. Սիրքայէլ էֆէնտի Մամիկիսեան այս առաւօտ Սպարապետ Վալի Օսման փաշայի կողմէ Յունաց պատրաքարանը գնաց ի շնորհաւորութիւն նորընտիր Ս. Պատրիարքին, և մեծ պատուով ընդունուեցաւ :

Տարանայ կանոնադրութիւնը վերաքննող յանձնախումբն երէկ վերստին գումարեցաւ ընդ նախագահութեամբ տաղարանի գործոց վերաւերուց Մեհմետ էֆէնտիի :

Արտաքին գործոց նախարարութեան արարողապետ Վալիպի Վեհ. Նախընթաց օրը Հոյանտական դեսպանատունն երթալով շնորհաւորեց նորընտիր դեսպանին դաւրաւ :

Վեհ. դեսպանն երէկ Բ. Գումուն երթալով տեսակցեցաւ Մեհ. Եպարքոս Բարձր. Սալիտ փաշայի և Արտաքին գործոց նախարար Ասիմ փաշայի հետ, որուն յանձնեց իւր դեսպանական փաշայոց օրինակն, և յառաջիկայ շաբթու. մէջ ևս Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու պատիւ պիտի ունենայ :

Նախարարաց խորհուրդն իւր չորեքշաբթի առաւ նախին մէջ՝ որոշեց մերժել Պարոն Հիլլի հակառակարկներն և հրաւիրել զայն, որպէս զի Բ. Գրան առաջարկներն ընդունին : Բ. Գումուն Աւտրիական դեսպանատան հաղորդեց Պարոն Հիլլի առաջարկաց մերժումն, և միանգամայն ծանոյց որ, եթէ Պարոն Հիլլ չուզէ ընդունել Բ. Գրան նախագէս ըրած առաջարկները, կայսերական կառավարութիւնն երկաթուղւոյ միացման գիծերը չինել պիտի տայ ուրիշ ձեռնարկով մը կամ Բեթիի գումարութեամբ :

Մայրաքաղաքիս Յունական լրագրիք քանի մ'օրէ ի վեր ջերմ վիճաբանութեան մը բռնուած են Յունաց նախորդ Պատրիարքին պաշտօնավարութեան նկատմամբ, և հանրային կարծիքը գրգռող յոգեւածներ կը հրատարակեն, այնպէս որ Տպագրական տեսութիւնը պարտաւորուեցաւ աղագարարել յիշեալ լրագրաց, որպէս զի այսուհետեւ Յունաց պատրիարքարանի գործոց վրայ չգրեն Այս աղագարարութեան դէմ անաստորդ պիտի պատժուին :

Յունաց Պատրիարքարանի գործոց կանոնաւոր տնօրէնութիւնն որ ութ ամէ ի վեր ընդհատուած էր, շաբթուս պիտի վերսկսի : Նախ Պատրիարքարանի երկու ժողովոց, այն է՝ Սինօզին և Խառն ժողովոյ անդամք պիտի նորոգուին, որոց պաշտօնավարութեան պայմանաժամը վաղուց լրացած է :

Նախընթաց իրիկուն Սթեյնեայի ծովածոցին մէջ խառնաւալ Հեղինական առագաստանաւի մը երկրորդ նաւապետն ինքզինք ըստաննեց տարձանակի հարուածով : Այս անձնասպանութեան շարժառիթը դեռ անժանօթ կը մնայ :

Սթամպուլ լրագրիքը կը ծանուցանէ թէ, երեք իսլամ միգավաճառք, որք Ուզուն-Բէօրլի գնացած էին սեխ գնելու համար, շարաթ իրիկուն սպաննուեր են անժանօթ մնացեալ չարագործաց կողմէ : Սպանեալ միգավաճառքն մին՝ սորագործութեան առջի իրիկունն իւր ոսկեկից քսակը անապարձութեամբ ցոյց տալու անխոհեմութիւնը գործած լինելով, չարագործաց ցանկութիւնն հրաւիրած էր իւր վրայ :

Ծովային վաճառականութիւնն ընդարձակելու միջոցներն ուսումնասիրելու նպատակաւ երկու Յանձնաժողով կազմուած են, որոց մին վաճառական չողենաւուց և առագաստանաւուց նորոգման և շինութեան համար նաւարան մը հաստատելու և միւսն ալ կայսերական հրամանաւ բացուելիք նաւային վարժարանին հիմնարկութեան խընդիրներով կ'ընթացին :

ԱՅԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կրօն. Ժողովն երէկ ի Պատրիարքարան գումարեցաւ տեսնալ տութեամբ Գեր. Խորէն Նար Պէյ Սրբադանի, և հետեւեալ տնօրինութիւններն բրաւ :

1. Իմանալով որ Տ. Միքայէլ-Բա-հանայն Պուրէշ վախած է, հեռագրեց առ հոգաբարձութիւնն Պուրէշի թէ Տ. Միքայէլ գաղարեալ է ի քահանայադորութեան, և աղագարեց որ այս որոշում պաշտօնապէս ծանուցուի Ռումուսիոյ Հայ հասարակութեան :

2. Տնտես. խորհուրդը 10 ոսկւոյ գումար մը վճարել յանձն առած լինելով Եանեայ զրկուելէ հոգեւոր այցելուի մը, Կրօն. Ժողովը Տ. Չարալիս վարդապետի յանձնեց ողջ

պաշտօնն, յանձնարարելով որ Եանեայի Հայ գաղթականութեան վիճակին վրայ տեղեկաղիր մը պատրաստելով, Կրօն. Ժողովոյ մատուցանէ :

3. Ժողովն իւր գիւններն պատրաստած ներքին կանոնադրութիւնն ընթերցաւ և վաւերացումն յաջորդ նախին թողուց :

4. Եկացոյցներու կարգաւորութեան համար նոր հրահանգներ տուաւ առ այն կարգեալ Յանձնախումբն :

5. Քանի մը եկեղեցականաց գիտողութեան վրայ, որոշեց որ քահանայք և աւագ երկրորդ, յուրարկաւորութեան հանդէսի օրերն առ հասարակ ժողովար առնուն միայն և ոչ ուրիշու :

6. Կիրիւնցի Տ. Խորէն քահանայի կրօնագլխութեան գրքուկին քննութեամբն զբաղեցաւ :

Տրապիզոնէն կը ծանուցանեն մեղ թէ, տեղւոյն Գաւառ. Ընդհ. Ժողովն հսկող Դի. կիրակի օրը նիստ գումարելով, առաջնորդական ընտրութիւն կատարել է, սակայն քուէից բաղարձակ առաւելութիւն չը գոյանալով, Գեր. Արևմտակէս եպիսկոպոսական 18 քուէով և Գեր. Գաւառի վարդապետ Սրուանձտեանց 14 քուէով համեմատականի մնացեր են :

Գահիրէի արարերէն Լ. Գ. Զէման լրագիրն իւր հոկտ. 11 թուոյն մէջ, մեծ գովեստով կը խօսի Բարձր. Խալիլին « Սրմաքէշ պաշի » Մեհ. Տիգրան եւ Համարձու մ'Միլիտիան եղբարց նկատմամբ, և կը պատմէ թէ, ինչպէս Բարձր. Խալիլն և բոլոր արքունիքը զարմացմամբ և հիացմամբ դիտել են այն մարդարտայեւ և ոսկեթել փառաւոր վերադուին, զոր Մեհ. Միլիտիան եղբարք վերջերս պատրաստեցին Նիւօպոլիոյ Վեհ. Յովհաննէս թագաւորին համար Լ. Գ. Զէման շնորհակալութիւն կը յայտնէ առ Բարձր. Խալիլ, որ բարեհաճած է քաջալերել արժանապատիւ վերոյիշեալ հայազգի զորաւար :

Անցեալ օր ծանուցինք թէ Կովկասեան կուսակալութեան կողմանէ հակիրճ պաշտօնաղիր մը հասած էր Ելմիածնայ Սինօզին ձեռքն, որ կաթողիկոսական նոր ընտրութեան ձեռնարկել կը պատուիրէր Սինօզին : Աւասիկ յիշեալ պաշտօնաղտին թարգմանութիւնը :

Ի կուսակալէ քաղաքական մասին Կովկասու առ Լուսաւորչական Հայոց Արքեպիս. Ելմիածնի :

Ներքին գործոց նախարարին մօտ օգոտով տնտեսական արհարար մատուցած տեղեկաղոյն վրայ, Թաղուոր-կայսրն անվաւեր համարած է մայիսի Յին և Յին տեղի ունեցած Հայոց Հայրապետական Աթուոյ Կանտիտուէրուն ընտրութեան գործողութիւնը, ուստի և բարձրագոյն կամքը բարեհաճած է հրամայել որ գրուի Ելմիածնայ Սինօզին՝ այդ բանին համար՝ նորէն չընթերցուին ծանուցադրեր յուրեւ թէ՛ Ռուսիոյ և թէ՛ արտասահմանի բոլոր Հայոց առաջնորդական վիճակաց, առաջարկելով սոցա որ յուրաքանչեւ իւրեանց պատուիրակներն փան նորոգ Աթուոյ կուսական ընտրութեան՝ զոր հարկ է նշանակել յառաջիկայ 1885 տարւոյ դարձան մէջ :

Հաղորդելով Սինօզիոյ սոյն կայսերական բարձրագոյն հրամանը, կ'առաջարկեմ որ այս տնօրէնութիւնը կատարէր անյապաղ, միանգամայն և ի նըկատի ունելով այն, զի թէ՛ վիճակային պատուիրակաց ընտրութեան և թէ՛ չընթերցական ծանուցագրոց առաքման վերաբերեալ գործողութեանց մէջ լուսկութեամբ պահպանուին բոլոր այն

կարգէրն ու կանոններն՝ որք վերջին մայիս ամսոյն յիշմամբին կոտորուած Հայրապետական ընտրութեան ժամանակ հաղորդուեցան Սինոդիկ :

Առ այս կարեւոր կը դառնայ յաւելուել նաեւ իմ կողմէն՝ զի աւելի յարմարագոյն կը լինի որ նորոգ Նախնային ընտրութիւնը նշանակուի սպիւրջ ամսոյ մէջ, սոյն եղանակին յաջող և նպատաւոր պայմանաց համար: այսու հանդերձ վերջնական և մերձաւոր տնօրէնութեան իրաւունքը կը տամ Սինոդիկ: որոշել և նշանակել յատկորէն չքաւարական ծանուցագրոց մէջ՝ ընտրութեան իսկական օրն :

Գեներալ Ատիւտանդ Անտոյ
ՏՕՏՏՈՒՔՈՅ ՔՕՐԱՍՔՕՅ

17 սեպտ. 1884
ի Տիպիս

Ստուգապէս կ'իմանամք թէ՛ սոյն պաշտօնագրոյն վրայ Սինոդն որոշեր է յառաջիկայ ապրիլ 17, 18 և 19 աւուրց մէջ կատարել կաթողիկոսական նոր ընտրութիւնը :

ՏԻԳԱՆ Ս. ՍԵՐԵԱՆ

ՆԵՐՇՆԱՐԱՐՈՒՄ

Դ.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՊԱՌՈՐՈՒԹԻՒՆ

Յօդուածս յոյժ երկար պիտ'ըլլար, եթէ բանաստեղծին մինչեւ ծայրն հետեւէի մայիսեան իր չընդացութեան մէջ. մանաւանդ թէ «Ներշնչութեան» ի հեղինակն այնպիսի հրաշալի կերպ մը ունի չընդացելու, զի մի և նոյն վայրկեանի մէջ Ոսկեղիւծի կամ Պոսփորի կրկին ախանջ վրայ կը դառնուի միանշանակ, նոյնպէս անցեալին և ապագային մէջ կարծի է կեալ մի և նոյն վայրկեանին : Այս ամենաբնական կարօգութիւնն ապագէն անպատեհութիւններ ունի բաղուած կամ բոլոր — ընթերցողաց համար. մանաւանդ թէ՛ հեղինակն յաճախ սքողելու լեզու մը կը դորձածէ, մասնաւոր գիպաց ակնարկութիւններ կ'ընէ որք իմանալի չեն հանրութեան համար, և կետերուն մէջէն՝ կը սկսէ մանաւանդ ստորակետն, — որ եթէ միջակեռի կամ վերջակետի վտարակետէր ուրեք ուրեք, գրուածն ստագէն պիտի շահէր պայծառութեան կողմանէ : Քանի որ սովորն ներկայացու, կը յայտնուի թէ, մեր սովորային ստալին զբաղէտներէն երկու ճիշտն ստագէտ զբաղէտը ալ կետերու կիրա-

ւածութեան նկատմամբ նոյն տնտարբերութիւնն ունին, մինչ ճիշտնացի զբաղէտը այնքան ուշադրութիւն կ'ընծայեն կիսադրութեան. Նոյն ամբողջ ընդարձակ էջի մը մէջ մէկ վերջակետի մ'իսկ չեն հանդիպիր, և երբ այն գրուածն՝ յորում կ'ընթերցուի այդ էջն՝ «Ներշնչութեան» վերնագրեալ չէ, կը զարմանան և կ'ըսեն. «Գրականագէտ ու մեծանուն գրագէտ մ'է սոյն գրքուածոյն հեղինակն, այլ սակայն կարծես թէ տաճկերէն կը չարագրէ : Պատճառն Սերեանի այն թերութիւնն՝ որպէս լաի՝ կ'արդարանայ գրքին մակագրով : Ներշնչութեան մ'է սոյն գրքն. և կը հաւատամ, կամ կ'ենթադրեմ, թէ հեղինակն՝ առանց նորէն կարգաւորուած տաք մամլոյ յանձնած է «Ներշնչութեան» :

Այս հաւատարմ կ'ընթերցուի «Գրական» թերթին բանաստեղծին արձակ երկարութիւնն. և առանց կասեցու, առանց պարբերութեանց միջեւ միշտ անձուկ կատակցութիւն մ'որոնելու, առանց կետի կամ վերջակետի մտադրութիւն ընելու, կը համարի տեսարին ու պոստիւն վերջն. Նա յուզուած էս. և քեզ այնպէս կը թուի՝ թէ երազ մը տեսած էս, տարօրինակ երազ մ'ապագէն՝ որպէս երազ ընդհանրապէսէն : Քեան զընդանէ գնացիր. այլ ծովի՝ թէ ցամաքի ճանապարհաւ՝ չը գիտես. միայն սա գիտես թէ՛ Հասգիւղի մէջ իւսկիւտար տեսար, Գարաշահի վտարիկ Արշակաւորութիւն մէջ իշխանաց կողմերն, և Սերենիթ Փէօրիսիին վրայ հառաչանայ կամուրջն. և թէ Չաղըզանի գլխունց մէջէն թուեցաւ քեզ լսել Չարալանի բարձունքէն հասնող արքայական չքնայ երաժշտութիւնն. Նա ուր որ հանգչիլ և մայիսն անյաղաքար վաշտիկ կը տեսնայիր, հանդիպեցար փութիւնն՝ որ հալածեց ըզքեզ, հանդիպեցար ուրուականաց՝ որք ցը մահ սորմեցուցին ըզքեզ :

Այսպէս է «Գրական գրութեան» բանաստեղծին անդրանիկ եղբոր երկրորդ երկն. երազի մը տղաւորութիւնն է զոր կը թողու հողույդ վրայ. Տեսար բոլոր սիրելիներդ, նոքա որք ոչ եւս են և նոքա որք գեւ. կը չնչեն. Տեսար և լսեցիր զբէթէ բոլոր ժամանակակից հայ քերթողներն ու քերթուհիներն իրենց յարմար վայրերու մէջ, հանդիսարանաց մէջ կամ սուտակաց շուրջ, լերանց կատարին վրայ կամ անտառաց խորն, ի Հաղբոյ կամ ի Ձերթեջ, դեղ պարթին դրայ կամ թոնոց թեւերուն ներքեւ. և չը թուեցաւ քեզ հրեղէն

թեւոց վրայ համբաւնայ այն անհայտ ի անյաղաքար բարձունքն՝ ուր կ'երեւակայենք ըլլալուստին, սրբուհեաց բանաստեղծն, իսկայլ բանաստեղծն, արձուկիսիլ և աղաւանկերս այն անհայտ բանաստեղծն . . . :

ԳՐԱՍԻՐ ԱՏՈՄ

ՀԵՌԱԳԻՐ

Այս . . .

Գահիրէ 26 հոկտ.

Լորտ Նորթայուր այսօր Գահիրէն մեկնեցաւ ի Մարսիլիա :

Ինչպէս որ որոշուած է, եթէ եզրկատակն բանակն 3,000 հոգւոյ վերածուի, հրաժարական տալու պարտաւորեալ 10 անգլիական ըսպայներէնզատ՝ եզրկատակի զինուորական ծառայութեան մէջ գրանցուող բոլոր անգլիական սպայք Սուտանի զինուոր անգլ. զորարանակին մէջ պիտի մտնեն :

Պէրլին 26 հոկտ.

Հանովրայի թագաւորին որդին Գիւմարլանու դուքս, յայտարարութիւն մը հրատարակելով՝ ինքզինքն օրինաւոր ժառանգ հռչակեց Պրուսիական դքսութեան :

Գերմանիոյ կայսրը չընդունեց Գիւմարլանուի դքսին այս պահանջումը :

Բեռլին 26 հոկտ.

Ռուսիոյ կայսրն սղաննելու նըպատակաւ կազմեալ ոչնչականական ծածուկ դաւադրութիւն մը գրանցուեցաւ :

Համ 27 հոկտ.

Այսօր Նաբոլի մէջ 6, և ուրիշ տեղեր 15 հոգի մեռան քուէրայէն :

Օրան 27 հոկտ.

Այսօր 3 հոգի մեռան քուէրայէն :

Սոֆիա 27 հոկտ.

Ալեքսանդր իշխանն այսօր անձամբ բացաւ Ազգ. ժողովոյ նստաշրջանն իւր ճառին մէջ, իշխանն հաստատեց այն անդորրութիւնը, զոր կը վայրէջէր իրեն, ինչպէս նաեւ տէրութեանց անյոգեղոյ բարեփութեան վրան Պուլլարիոյ :

Մանիոյ թէ, այս նստաշրջանին մէջ երեւմտից վերաբերեալ զանա-

զան օրինաց ծրարեր պիտի ներկայացուին ժողովին : ժողովոյ ուշադրութիւնն հրաւիրեց երկաթուղեայ միացման խնդրոյն վրայ : Իշխանն իւր ճառն աւարտեց յայտարարելով ի մօտոյ կարգադրուած տեսնել Սերպո-Պուլլարական վէճը :

Պրուսի 27 հոկտ.

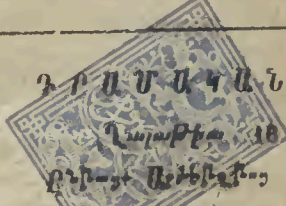
Նոր նախարարութիւնը (Կաթողիկ) կազմուեցաւ, նախարարապետութեամբ Պ. Պրանցերի :

Հէնոյի նախկին կառավարիչ Գալման-Շիմէ իշխանն արտաքին գործոց նախարար անուանուած է :

ՏՕՔԹԷՕՐ Ն. ՍՅԱՆԱՆ

Մասնագէտ հիւանդութեանց կանանց և տղայոց

Կը գտնուի ամեն օր ժամը 7 էն մինչ 11 Պոլիս Եէնի-ճամիի մէջ կայսերական նամակատան գիմաց Նոր Եորքի դեղարանը, իսկ կիւրակէ օրերը կէս օրէն վերջը Բերա Ապան վտոց թիւ 1 իւր տունը :

Օտ. Գոն. (գոյնեցաւ)	3, 52
» » (բացուեցաւ) գ. Կ.	8, 29
» » (կէս օրին)	3, 29
Եզրկատ. միացեալ Օտ. Ռ.	67, 51
Բուսիլի երկաթուղի Փր.	45, 11
Թրամիլի	Օտ. Ռ. 287

ԸՆԴՈՒՄ ԴԵՐՈՅ	ՊՐ.	100
Օսմանեան ոսկի	»	110 15
Անգլիական »	»	37 56
Գաղղիական »	»	30 12
Բոլ	»	51 25
Գրիմից	»	3 90
Գառպոն թուղթ	»	39 55
» արծաթ	»	108
Մէճիտի տարբ.	»	105 5
Վեցնոց	»	105 8
Հինգնոց	»	99
Մէթալիք	»	101
Մանր մէթալ	»	106 25
Բաւարի »	»	3000

կենաց մէջ միւթ օրեր կան, լուսաւոր օրեր ալ կը գրուեն ինչ : Կայծալը փայլատակելուն պէս, փոթորիկը կանցնի և հանգարտութիւն կը տրիւն : Ոչ, ոչ, չտարակուսիմք բնու, վասն զի տարակուսիլը զլատուած հայհոյեղ է. ընդ-հակառակն հաստատմը այն ուրախութեան որ արտասուաց կը յաջորդէ և մեր աչքերը դէպ ի յոյս դարձնեմք : Երկուրս ալ երկտասարդ եմք. լուսաւոր և վեհ տաղաւայ մը կը բացուի մեր առջեւ իւր ընդարձակ հորիզոններով :

Պարոն տը Սիմէզ այսպիսի վայրկեանի մը մէջ տարօրինակ եղանակաւ մը կը խօսէր անշուշտ իւր հարսին հետ : Եթէ ճարտարութիւն և խորագիտութիւն ունէր, որտի փայլկութիւն չունէր. և չէր զգար իւր լեզուին անպատեհութիւնը : Եւ Լիւսիի լուսութեան քաջաբերեալ որ ուշադրութեամբ անոր մոտիկ ընելու ձեւ մ'ունէր, իւր յանդգնութիւնը մինչեւ ծայր հասուցած էր իրեն աշխարհի ամենէն բնական բանը :

Լիւսի անոր մոտիկ ըլլած էր ինչպէս մոտիկ կընէ մէկը հեռաւոր և անորոշ ձայն մը զոր կը ջանայ հասնալու. անոր ձայնը միայն կը հասնէր Լիւսիի բզզացող ախանջը : Եւ իւր ըզբող խանդարման մէջ ուրկէ կը թուլատէր մտածումը, Լիւսիի խօսքերուն ոգին իմաստը չէր կրցած ըմբռնել :

Լիւսի երկտասարդ կնոջ գիմագծութեան ձկտումը, անոր շրթանց կարկամիլը, աչքերուն տարօրինակ շարժումը և նայուածքին մոլորութիւնը չէր տեսնուր. բան մը չէր տեսնուր. բանի մը վրայ չէր կասկածեթ. Լիւսի լուս էր, միշտ անոր կը նայէր. թոյլ տուած էր որ խօսի

աշխարհի մէջ քեզմէ դատ մէկը չունիմ որ զիրենք պաշտպանէ և սիրէ :

Աւագ, ասոնք իւր վերջին բառերն են եղեր : Նաւաստին տեսեր է Ովկիանու կատաղի ալեաց մէջ անոր ճիգ. թափելը. որ սակայն յետոյ անգնդոց խորը սուզեր է : Ինչպէս ըսի ձեզի, անգնդացւոց աղաւառ երկու նաւատներէն զատ, թէմէնէն բոլոր նաւատները կորսուեր են :

Գրպանէն լրագիրներ հանեց :

— Աւագ քոյր իմ, այս լրագիրները թէմէնէն նաւաբեկութեան պատմութիւնն հրատարակած են. կըրնար անգիրներէն թարգմանել տալ և կարգալ :

Երիտասարդուհին մեքենաբար առաւ լրագիրները, ձեռքին մէջ ծալեց և գորգին վրայ նետեց :

Ամեն վայրկեան ջղային ցնցում կը գար նա :

— Քոյր իմ, սիրելի քոյր իմ, ըսաւ պարոնը :

Մարգիտուհին նոր ցնցում մը ևս զգաց, առաջիններէն տուելի սաստիկ, և աչքերը վայրագ յուսով լի տարօրինակ կերպով պարոնին աչքերուն վրայ յառնեցան :

Երկար լուսութիւն մը տրեց :

Լիւսի աթոռի մը վրայ նստած էր Լիւսիի գիմաց. դժբաղդ կինը ընդարմացեալ էր. կարծես թէ աչքերէն զատ մնացեալ անդամք անզգայութեան մասնուած էին :

— Քոյր իմ, շարունակեց պարոնը, խորին յուզումով ձևացնելով, դուք իմ վրաս վատահոլութիւն ունիք գիտեմ և կը հաւատամ իմ անկեղծ սիրոյս, իմ անձնուիրութեանս : Ահ, դուք տակաւին չգիտէք թէ որքան կը սիրեմ զձեզ և ի՞նչ աստիճանի կը հասնի իմ անձնուիրու-

ՊՐԶ ՕՐԱՅՈՅ

1885 ՏԵՐԻՆ

ԱՅԻՄԱՆԱԿԱՆԻԹԻՆ
Ս. ՓՐԶԻ ԱՅԻՄ. ՀԻՄԱՆԱԿԱՆԻԹԻՆ
ԴԻՆ ՄԵԿ ԴԱՆՏԻԿԱՆ

Կը գտնուի ի ՄԵԿ ՆՍՐ ԽԱՆ,
ՎԻՇՆԱՅԱՐԿ ԹԻՆ ԿՅ ՀԻՄԱՆԱԿԱՆԻԹԻՆ
ՀՈՒՄԱՐԱԴՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՍԱՆՆԵԱԿԻՐ
և ընդ որ հայ գրականության քով:

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆԻԹԻՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ

ԴԱՐՈՅԱԳ ՀԱՄԱՐ

Հին պատմություն Արևել ժողովրդաց

ՀԵՐԻՍ Ա.

Երկրորդ տպագրություն

ՅՈՐԴՈՅԱՆ Մ. ՄԱՆԻՐԻՆ

Կը գտնուի ամեն հայ գրականա-
ւայ քով. ԴԻՆ 6 զրուշ:

ՏԱՆԸ ՓԱՏԱՐԱԿԱՆԸ

ԻՄ

ՀԱՐԻՐ ՀԱՐՑԱՆ ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ

Աշխատություններ ՄԵԿԱՆ ԱՅԻՄԻՆ

Ով որ կ'ուզե յառանգական,
Առեւտրական և Դատաւարական
գաղտնեաց անմիջապէս վերահասու
լլալ, թող հաճի սոյն գիրքը ըն-
թեռնուի, որ տան մը համար ան-
հրաժեշտ պիտանի է, և առօրեայ
պատահական ամենակարեւոր գոր-
ծոց և այլոց նկատմամբ հարցում-
ներ կը պարունակէ հանգեղծ պա-
տասխաններ:

Կը ծախուի ամեն հայ գրական-
աւայ քով և թղթաւաճառ Մ. ՋԱՐԵ-
ՆԻՆ և ՍՈՒՆԻ ՊՈՒՐԱՆԱՅԻՄ քով ի
ԴԻՆ 3 զրուշ:

ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ

ՄԱՐԴԱԿԱՆՈՒՆ ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ

ՀԵԿԻՆ

ՏՈՒՐ. Տ. Ս. ՓԵՏԻՄԱՆԱՆ

Բաղաձայնութեամբ ճառարկա-
յին պատմական և ժողովրդական
գրականության վրայ կը խօսի իւր այր
երկասիրութեան մէջ, որ մաքու-
րագործ վրայ տպագրուած և բազ-
մաթիւ լուսանկար և փորագրեալ
պատկերներով զարդարուած է:
Սոյն գիրքի մասերն են, որոց ԴԻ-
Ն 35 զրուշ է, կը վաճառուի ՊՈ-
ՒՐԱՆ, ԳԱՐԻՖԻՆԱՆ ԴՐԱՍԱՆՆԵՐ, ԴԱ-
ՐԱՐԱՆ, ԲԱԿՈՐ ԱՐԶԱԿ ԷՓԵՆԱԿԻ
թղթաւաճառանոցն, և ԲԵՐԱ, ԼՈ-
ՐԵՆԵ և ՔԵԼ ԴՐԱՍԱՆՆԵՐ:

ԿՈՒՆԵԹ-ԻՆԼ-ԼՈՒՂԱՐ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՅՈՒՆԱՆԱԿԱՆԻԹԻՆ Ի. ԹՈՒՐԻՐԵՆ

Աշխատություններ

ՄԵԿԱՆԱՆ ԵՆԻՆ և ՄԵԿԱՆԱՆԱՆ

Պաշտոնեայք Հասարակաց կրթութեան

Գրաքննութեան սենեկի

Հրատարակիչ Գ. ԵՆԻՆ ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ

Այս բառարանն, պարունակած ար-
ւեստական և գիտական բառերու ճո-
խութեամբն, բացատրութեանց յստա-
կութեամբն իւր տեսակին մէջ առաջինը
կը համարուի. Սոյն գործը ցարդ հր-
ատարուած ձրանսերէն-Պաշտոնեայք
բառարանը վրայ սա առաւելութիւնն
ալ ունի որ թուրք տառերով տրուած
բացատրութիւններն լատին տառերով
են նշանակուած են անոր մէջ մաս-
նաւորապէս ի գիտութիւն օտարազգ-
եաց:

Մասնաւոր խնամքով, զեղեցիկ և
մաքուր տպագրութեամբ տեսար առ
տեսար իւր կ'ընծայուի Արամեան տը-
պարանէն:

Առաջին հատորն որ երեսուն երկու
երեսներով երեսուն և մէկ տետրակ-
ներէ բաղկացեալ է՝ տետր առ տետր
հրատարակուելէ յետոյ կազմուած կը
վաճառուի ի գին 60 դան. արծաթ:

Բ. հատորն 18 որդ տետրն ևս
հրատարակուած է և կը վաճառուի
ի գին 2 դան. արծ. Եւրաքանչիւրն:
Բ. հատորն 13 որդ տետրն հրատա-
րակուած լինելով բաժանորդագրու-
թիւնը փակուած է:

ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ

« Յայտարար ճշմարտութեան »
դէմ մեր պատասխանը հիմայ պատ-
րաստ է և կը վաճառուի ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ
գրաւ ջրաւաճառ ՊՈՒՐԱՆԱՅԻՄ քով
խանութիւն և մեր բնակարանը ի կէ-
տիկ-փաշա, ԴԻՆ 60 վարայ, ԴՈՒՐԱՆ
գրկելու. լոսկիայի ծախքը մեր վրայ
ըլլալով:

Սոյն գրքից կը երեք մասերու
բաժնուած է, կը պարունակէ նախ
Բողոքականաց մեղի. դէմ հրատա-
րակած « Յայտարար ճշմարտու-
թեան » դէմ մեր պատասխանը:

Երկրորդ, Սուրբ գրոց վկայու-
թիւններով ցուցուած է թէ բողո-
քականութիւնը Քրիստոսի աւաք-
եալներուն ըստդած պարզ քրիս-
տոնէութիւնը է:

Երրորդ, մեր « Քրիստոսի աշա-
կերտաց » ընդունած և քարոզած
քրիստոնէական վարդապետու-
թիւնները, համառօտիւ:

Աւետարանիչ

Գ. Ե. ԵՆԻՆ

ԴՈՒՐԱՆԱՅԻՄ

ՀԱՄԱՐԱԿԱՆԱԿԱՆԻԹԻՆ

ՈՐ ԴՈՒՐԱՆԱՅԻՄ

Մասն Ա. — Տարեւր վաճառականու-
թեան. — Վաճառականականութիւն
ձեւերն և օրինակներն, ինչպէս են,
հաշուեցոյց, գանաղան տեսակ տոմարիք,
վիճաբան և տպագիր փոխանակագիրք,
ընթացիկ-հաշիւք, զեղից ցուցակք եւլն:
— Վաճառականական կրթութեան հոգեւթ.
— Պաշտոնեայք վաճառականական օրինա-
գրոց և գրութեան ցուց. — Մասն Բ. —
Տոմարականութիւն. — Պարզ և կրկնակ-
տոմար, — Բաւարական ցուց:

Բ. ՏՊԱՌԱՅԻՆ

Հրատարակ կարեւոր յաւելումով
ի պէտս Ազգ. վարժարանաց
Ի Ն. ՏԻՆԱՆԱՆԱՆ:

Կը վաճառուի Պոստ կողմը բոլոր
հայ գրականաւայ, ՊԱՏԱՌԻԹԻՆ ջր-
աւաճառ ՊՈՒՐԱՆ և Յաւոր աղայից քով
և Օսմանեան գրատունը. Կարծաթ Յա-
ւոր Արշակ Էփէնտի վաճառատունը:
ԴԻՆ կազմուել օրինակին 25 զրուշ արծ.

ԱՅԻՄ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՅԻՄ

ՆԱՐԱՅԻՄ

Պաշտոնեայք թանկի վրայ թիւ 39
հիշող դիմ առ. դիմ աղբիւրին

Մ. Հ. ՏԵՐԱՆԻՆԻՆ վաճա-
ռատան մէջ կը գտնուին նպարե-
ղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ
ապրանքներ, որոցմէք են, խաչ-
վէ՛ սովորական, լուս և ընտրա-
դոյն (Մարթինիքա). շաքար՝
թրիւթիւթ, Մարթինի և Հօլան-
տայի, այլեայլ տեսակ ըստա-
մաշէթներէ զտու, ճրանտական
բուն ճրանիւթ. Սիպիլիթարի և զ
Նարայի և ճէնթիլի մաքարոն ու
չէհիլի. բրինձ՝ Մալտուսէ և Բի-
զոն առաջին կարգի. անու շերե-
նի և խմորեղենի յատուկ լաւա-
դոյն ալիւրներ. Գաւառի և Այ-
վալքի ընտիր աճառ. քոյա, ձէթ,
քարիւղ (կաշ), ի մի բան, սոյն
վաճառատան մէջ կը ծախուի իր
ամեն տեսակներով լաւագոյնն
այն պիտանի բաներու՝ որք ա-
ռեւտրական սոյն ճիւղին կը վե-
րաբերին:

Դիւերը գոհացուցիչ են:

ԱՅԻՄԻՆ ԶԿԱՅ

ՓՈՒՐԱՆԱՅԻՄ

Կոստա Լալէի ճամբի դէմ
թիւ 13 մի նոր գեղարան բաց-
ուած է, ուր գեղարդեր կը պատ-
րաստուին փութով և մասնա-
ւոր խանութով, կը գտնուին նաեւ
Եւրոպայէ եկած ամեն տեսակ
պատրաստ գեղեր հատով կամ
որ ևս իցէ քանակութեամբ, զո-
րքս նշանաւոր գործարաններէ
ուղղակի բերել կաւայ իւր
տնտան:

Սոյն գեղարանի լայնումը
յոյժ օգտակար ծառայութիւն
մը է հասարակութեան, մասնա-
ւանդ. նիւթական մեծ շահաբե-
րութիւն ամեն տնոնց որք իրենց
փնտռածն ճշգրտապէս գտնելու հա-
մար գաւառապատուած են հե-
ռաւոր տեղեր դիմել:

Պատուարժան յաճախորդ-
ները զնոց չափաւորութեան հետ
գեղորէից ընտրութեամբ գոհա-
յրնեն իրեն սկզբունք ընտրու-
սոյն Տ. Ալլահիլէրտեան գեղարա-
նը, որ երկար տարիներէ ի վեր
հաշակաւոր եղած է Եւրո-ճամբի
Բաշկախանի դէմ՝ այս անգամ
տնտեսական փոխադրուած է
կոստա Լալէի ճամբի դէմ թ. 13:

Սոյն փոխադրութեան առ-
թիւ եւրոպայէ բերել տուած է
խիտ թարմ հանգալին ճրեր,
Պորտուգի և Մալակայի գինիներ,
գամաղան ըմպելիք, անուշա-
հոտք, և այլն և այլն:

Նշանաւոր է միանգամայն
սոյն գեղարանը իւր ջկան իւղի
մասնաճիւղով, և յիշաւ յաճա-
խորդը զմայլած են ապրանայ
ընտրութեան, մաքրութեան և
զնոց չափաւորութեան:

Յիշեալ գեղարանը միշտ կը
յաճախեն ծառայող և հաշակա-
ւոր բժիշկներ, ինչպէս ըմպելի-
ներու համար ալ պէտք է լուր
արուի ժամանակին:

Դալով ճիւղ հանրածանթիւ
ճառական Միլիտանէ Էփէնտի
որդի Տօրթօր Միլիտանէ Էփէն-
տի բարեհաճած է արդէն ուր-
բաթ օրեր ճիւղաւոր գաւառներ
աղբաւորներ:

Ա. Չ. Դ.

Լրագիրս ձեռքէ կը ծախուի
նաեւ Պաշտոն-գաւառ ջրաւաճառ
ՊՈՒՐԱՆ և Յաւոր աղաներուն խա-
նութիւն:

Թիւնս սու ձեզ, ՄԵԿ և անգործներէ զժողովրդական
մը պատահեցաւ մեզ երկուրս. ինչ օգուտ չհաղանդե-
լէ. պարտաւոր եմք հանգուրծել և ի միտսն օրաւ զայն
որ մեռաւ, իւր վերջին վայրկեանին ձեր, միտքի մանկան
և իմ վրայ խորհեցաւ նա: Հէք ԲՈՐ, աշխարհի վրայ իւր
կինը, իւր զուտիւր և եղբայրն ունէր միայն սիրելի:

Իւր վերջին խօսքերը լսելու տեսակ մը միտքաւոր-
թիւն է ինձ համար. ըսէք լիս սի, միտքէ առտուածային
կամօքը չէ՞ր որ իւր վերջին խօսքերը մահու բնէ ազատաւ
երկու նաւաստիներէն մին լսեց և ինձ հաղորդեց:

Եղբայրս ինձ կուղղէր իւր խօսքերը իւր թէ կարե-
նայի լսել զանոնք. բայց միտքէ այն ահաւոր վայրկեանին
մաքով և սրտով իմ քով մեր քով չէ՞ր. զձեզ ինձ յանձ-
նարարեց լիս սի, ինձ յանձնեց ձեր վրայ հսկել, զձեզ
պաշտպանել, ինձ հրամայեց զձեզ սիրել. ո՛հ,
մ'ըբան պիտի սիրեմ զձեզ, Պիտի տեսնէք լիս սի, սիրելի
լիս սի, իմ օրաւ մէջ ձեզի համար ամբարեկալ գոյութե-
անց գտնեմք:

Չոր վրայ հսկել, ձեզի օգնել, զձեզ պաշտպանել և
ամեն հոգ ու ամեն վիշտ բաւնայ ձեզմէ, ձեր ճամբուն
վրայէն փուշ, տատանակ և խիճ հեռացնել, կենաց ճամ-
բան ձեզի համար զարդարել, և ձեր քայլերուն ներքեւ
շարունակ ծաղիկներ սերմանել. ահա ինչ որ կը պարտիմ
ընել, ինչ որ ինձ հրամայեալ է. ահա իմ եղբորս կամքը
լէ, ուրեմն, այս ամենը պիտի ընեմ, այո, և ասկէ աւե-
լին

Չոր երջանկութեան հոգն ինձ յանձնուած է. ո՛հ,
զձեզ հրճանիկ ընել, ի՛նչ գեղեցիկ պաշտօն. և որքան

ալ դիւրին է զայն կատարել:
Անշուշտ գաւր զինքը չպիտի մոռնաք. բայց կը յոյ-
սամ թէ ձեր գաւրը մեղմացնելու պիտի յաջողիմ. պի-
տի տեսնէք, պիտի տեսնէք: Եւ արդէն ձեր քով պիտի
ըլլայ ձեր գաւակը. որ պիտի օգնէ ինձ զձեզ միտքաւոր-
լու համար: Մեռնողին ամբողջ ունը և գործը պիտի
զանէք անոր եղբորը սրտին մէջ, որ ձեզի համար պիտի
սողայ:

Մալիկ կընէր ըստմանքս այնպէս չէ՞ր լիս սի, մալիկ
կընէք:

Երկուստարգութեան միշտ անոր կը նայէր անշարժ:
Պարտքը շարունակեց:

— Իմ թշուառ եղբորս սուղը մէկ տարի, երկու տա-
րի, եթէ կուզէք, պիտի պաշտէմք, Յայնժամ ժամանակը
մեր վիշտը քիչ մը մեղմացաւ ցած ըլլալով, յորում տեղի
իրաւունք պիտի ունենամ զձեզ պաշտպանելու. և երջա-
նիկ ընելու, իմ անունս ձեզի պիտի տամ. Գամառանտի
երկրորդ մարդիկուհի մը ար Սիմեղի պարսնուհի պիտի
ըլլայ: Ո՛հ, իրարու վերաբերիլ և իրարու տէր ըլլալ:
Իմ սիրելի կինս, կենացս քայլը ընկերը պիտի լինիք:
Եղբորս զուտիւր որք չպիտի միայ, երկրորդ հայր մը պի-
տի դառնէ:

Եւ անոր հօգին՝ որուն վրայ կողբամք այսօր, ձեր
բաղբին և ապագային վրայ ապահով, դո՛հ և երջանիկ
իւր ամենաքաղցր ժողովները պիտի զրկէ մեզ երկնից
բարձունքէն:

Եւ ինչպէ՞ տարակուսիլ. ինչո՞ւ համար չհաւատալ
երկրաւոր երջանկութեան և բարեբաւոյնութեան: Եթէ